

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Petri Ioannis Perpiniani Valentini, Societatis Iesv
Presbyteri. Orationes Dvodeviginti**

Perpiña, Pedro Juan

Lvgdvni, 1622

Horativs Tvrsellinvs è Societate Iesv, Sociis Eloqventiae Studiosis salutem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13368

HORATIVVS TVRSELLINVS

È SOCIETATE
IESV,

SOCIIS ELOQVENTIÆ
Studioſis ſalutem.

¶ Magna planè ac mirifica in PETRO
M^o IOANNE PERPINIANO
indoles ad eloquentiam exiſtit, cuius
admodum adoleſcentis ingenium (quod
de Hortenſio accepimus) item vt Phidixæ ſi-
gnum ſimul & aſpectum, & probatum eſt, ſic
prorſus vt florente adhuc ætate omnium
ſuffragiis, non in diſertorum modò, ſed in
eloquentium etiam numerum perueniret.
Nam & adoleſcentulus in Luſitania cùm
primis dicendi laude floruit, & in Italiæ ac
Galliæ luce ſpectatus ingenii gloriâ ſic ex-
celluit, vt paucos haberet pares, ſuperiorem
fortaſſe neminem. Quod quidem hoc ipſo
ætatis flore (nondùm enim quadrageſimum
annum attigerat) cùm maximè ad eloquen-
tiam effloreſceret in religionis propugna-
tione, Pariſiis extinctus eſt. Hic enim par
ingento

P R A E F A T I O.

ingenio ac virtuti suæ theatrum nactus, vbi cum teterrimis opinionum monstris decertaret, post multorū mēsiū certamina, non minore impiorū gaudio, quàm bene sentientium mœrore spiritum effudit in victoria. Atque vtinam longior ei vita suppeditasset, vt præclara illa dicendi vis maturitatem suam consequi potuisset, profectò esset (etsi alij nostra ætate non desunt) quem cum antiquitate, cūque eruditi illius sæculi oratoribus quodammodo conferremus. Omnino illum ad Tullianum orationis genus natura ipsa ducebat; efferebat se in eo illa, quæ eloquentiæ parēs optat in adolescēte fecunditas, non desiderabatur id, cui idē ille suam in hoc genere excellentiam acceptam refert, studium turgētis styli accuratēque scriptio- nis : quod si ei contigisset, vt ad M. Tullij, cuius dicendi laudē summo studio æmula- batur, ætatē, quæ quinque & viginti annis non longior fuit, perueniret ; ne ad eximiā summi oratoris speciem ac similitudinem, quam propositam habebat, haud paulò propiùs accessisset. Etsi autem in quinque pri- mis orationibus quas adolescentulus effu- dit nonnulla sunt, quæ non satis deferbue- runt, ea tamen sunt eiusmodi, vt quod de iuuenilibus orationibus suis scripsit Cice- ro, non tam re, quam spe & expectatione laudem

P R A E F A T I O.

laudentur. Mimirum satis constat, eum cum se naturâ dace ad diuini in dicendo hominis imitationem totum contulisset aliquot etiam antè annis, quàm à vita discederet in summis nostræ ætatis oratoribus numeratum Itaque habenda est Deo gratia, quod talis nostræ societati vir diuino munere datus concessusque sit vnde politionum literarû studiosi non imitandi solùm Ciceronis rationē percipere, verùm etiam piæ Christianæque eloquentiæ formam petere possimus. Atque vt eius in hoc genere præstantia testata magis ac perspecta sit: præclara de illo Q. Marij Corradi, Pauli, Manutij & M. Antonij Mureti testimonia proferemus. At quorû virorû? nempe eorum qui nostra tēpestate eloquentiæ lumina sine cōtrouersia fuerūt. Q. igitur Marius Corradus in epist. quadã ad Perpinianum: *Marcellus, inquit, frater meus, qui superioribus dieb. Rom. ad nos rediit, miros de te mecum sermones agitât quotidie & omnino tibi vix unū aut alterum cōfert plurimarum artium scientia, splendore orationis, acuminis iudicij, & omnium elegantia & gravitate studiorum.* & in alia ad eundem Epistola: *Sic itaque ex his rebus te velim existimare, mi tibi deuinctam esse memoriãque nominis, scientia, & virtutis tua in omne tempus conseruaturum: colere enim soleo doctissimos homines, vt nullos*

Testim
nium M
celli C
radi.

Testim
nium C
Marij
radi.

Roma

P R Æ F A T I O .

Roma paucissimos in Italia esse sciam tui similes, quibuscum mihi amicitia non sit aut usus literarum. Paulus autem Manutius Zerbino Rittio ita scribit : Decessit alienissimo tempore, cum ad eum salutaris doctrina dogmata de loco superiore ostendentem omnis omnium concursus fieret, cum haretica factionis insidias patefaceret, impetum frangeret, tela retunderet ; decessit, inquam, florente adhuc etate nimis immatura morte, summo ingenio, vir incredibili scientia copia, maxima iam apud omnes bene sentientes estimatione & auctoritate Perpinianus noster. Muretus porro sermonem exponens habitum cum Dario Bernardo, scribit in hunc modum : Habet & Italia præclaros viros, quique & ornatissimè scribant, & disertissimè ac copiosissimè, cum opus est, loquantur. Manutium inquit, fortasse dicis, & Sigonium & Ioannem Petrum Maffium, aut ex eadem sodalitate eum, cuius audita morte, ubertim tibi nuper lacrymas isse memini, Perpinianum, & si quos tales vix singulos singula etates ferunt, & istos inquam, & alios, quamquam quidem, quem tu postremo loco nominasti Hispanus, non Italus fuit, sed ita diu in Italia fuerat, ut pro Italo haberi posset, quem tu virum, Dariuinam audire potuisses, neque te, quo tempore ille in hac urbe eloquentia præcepta tradebat, alio vitæ genere implicatum aula tenuisset, nunquam

onim

estimo-
niū Pauli
Manutij
lib. 7. epist

ariarum
et. lib. 15
estimo-
niū Mu-
eti.

P R Æ F A T I O.

enim quenquam audisti, ac ne audies quidem
(ut opinor) in quem illud de Nestore elogium
meliùs convenirat, cuius ex ore melle dulcior
fluebat oratio. Sed quid externis præconiis
Perpiniano opus est? Satis is qui modò
eius scripta legerint, tacito quodam dome-
sticòque præconio se ipse commendat, nul-
lius vt testimonium magnopere, commen-
dationemque desideret. Ac mihi quidem de
rerum humanarum fragilitate cogitanti,
sæpenumerò in mentem venit extimesce-
re, ne fortè egregia illius facultas dicendi,
quæ in eius maximè orationibus spirat ac
viget, cum his pariter, vt fit, iniuria tempo-
rum interiret. Quocirca vt insignis illa
etiam species etiam posteris nostris non
ram ad intuendum, quàm ad imitandum
proderetur, feci sedulò ac denique effeci, vt
omnia penè ex hoc genere eius ingenii
monumenta aliquando proferrentur in lu-
cem. Nec verò sum nescius, me apud quos-
dam qui diuturnâ huius libri expectatione
cruciabantur, aliquam negligentiae notam
esse subiturû, quippe qui eiusmodi expecta-
tionem iamdiu concitatam non semel vi-
sus sim fefellisse. verùm me quidem con-
scientia consolatur sedulitatis meæ; illis
autem causâ tarditatis cognitâ! (nisi iniqui
iudices esse volêt) profectò satisfaciet. Nam
meum

P R A E F A T I O.

meum hunc conatum ex plurimorum voluntate pendentem (vt in huiusmodi rebus plerumque vsu venit aliud ex alio impedit: ita multi ac varij casus certam iam & exploratam negotij conficiendi spem per sepe fregerunt. Quae me res eò etiam vehementius afflixit, quam ceteros, quò propior ac maior me spes & expectatio tenebāt. Sed tamen hanc praeteriti temporis querelam praesens Perpiniāni tollet adspectus, qui, vt spero, sic oculos animosque omnium afficiet, vt non tam serus, quam expectatus esse videatur. Itaque non dubito quin vobis, socij ac fratres mihi carissimi, aliisque dicendi cupidis, meus hic qualiscumque labor, hoc gratior, quo optatior sit futurus. Iamque mihi videre videor complures vestrum imitandi studio incensos Perpiniāni nostri scripta lectitantes, atque in hanc curam toto, vt dicitur pectore incumbentes, non solum cum Societatis laude, sed etiam (quod caput est) cum utilitate populorum. Nam (vt principia se dant), Deo bene iuuante, fore non diffido, vt ex nostris rethorum seminariis pro vno plures Perpiniāni; vel ad patriocinium vel ad ornamentum Christianae Religionis existant. Vale.

PETRI